

24. 10. 2000

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Evropská měnová unie - vývoj, členové a aktuální události

Závěrečným krokem v procesu integrace členských států zemí Evropských společenství (ES) je vytvoření Evropské měnové unie (EMU)

Evropská měnová unie (EMU)

Závěrečným krokem v procesu integrace členských států zemí Evropských společenství (ES) je vytvoření Evropské měnové unie (EMU); dohoda o jejím vytvoření byla přijata na 46. vrcholné schůzce ES 9.-10. prosince 1991 v Maastrichtu (Nizozemsko), 16.-17. června 1997 revidována summitem v Amsterdamu (uzavřena amsterdamská smlouva, podepsána šéfy států a vlád EU 2. října 1997, v platnost vstoupila 1. května 1999, viz dokumenty v db euro s klíčovým slovem "amsterdam" či "maastricht").

Vytvoření měnové unie se opírá o tři pilíře: jednotný vnitřní trh (tj. společná hospodářská politika), společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP - viz samostatný dokument v db svět s klíčovým slovem "SZBP") a vytvoření zásad spolupráce v oblasti práva.

Členy EMU se mohou stát ty země EU, které splní tzv.kritéria konvergence:
(viz též článek 121 amsterodamské Smlouvy o EU)

- průměrná roční míra inflace nebude přesahovat o více než 1,5 % průměrnou inflaci tří členů s nejnižší mírou inflace;
- budou mít nižší deficit státního rozpočtu než tři procenta hrubého domácího produktu (HDP);
- jejich měny budou zapojeny do směnného mechanismu Evropského měnového systému (EMS) a měnový kurs se nesmí po dva roky abnormálně vychylovat z parity EMS;
- průměrná nominální dlouhodobá úroková míra nesmí překročit o více než dvě procenta úrokovou sazbu tří zemí s nejnižší mírou inflace (sazby budou měřeny na základě dlouhodobých vládních obligací nebo srovnatelných cenných papírů);
- státní dluh nesmí přesahovat 60 % HDP.

Členství:

Od 1. ledna 1999 - 11 zemí EU (Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko a Španělsko);

ostatní země EU: Británie, Dánsko a Švédsko odmítly vstoupit, Řecko nesplnilo konvergenční kritéria

Základní údaje o 11 členských zemích tvořících EMU:-----počet obyvatel: 291 miliónůrozloha: 2,365.000 čtverečních kmHDP: 5.510 mld.ECU (1997)HDP/ob.: 19.002

ECU (1997)PŘÍRUSTEK HDP (v procentech): 1997: 2,3 1998: 2,7 1999: 2,4(mezičtvrtletní/meziroční): 1998 1999 20001. čtvrtletí 0,6/3,6 0,5/1,9 0,9/3,42. čtvrtletí 0,5/2,8 0,6/2,0 0,9/3,73. čtvrtletí 0,5/2,6 1,0/2,5 4. čtvrtletí 0,3/2,0 0,9/3,1 na světovém obchodu se podílí 18,6 procenta (1999)ZAHRAŇIČNÍ OBCHOD: Vývoz: 826,7 mld. eur (1999; růst o necelá čtyři procenta proti roku 1998) Dovozy: 770,6 mld. eur (1999; růst o osm procent proti roku 1998) INFLACE (v procentech; meziroční): 1997: 1,9 1998: 1,4 1999: 1,5 1999 2000 leden 0,8 1,9 únor 0,8 2,0 březen 1,0 2,1 duben 1,1 1,9 květen 1,0 1,9 červen 0,9 2,4 červenec 1,1 2,4 srpen 1,2 2,3 září 1,2 2,8 říjen 1,4 listopad 1,5 prosinec 1,7 NEZAMĚSTNANOST (v procentech): 1997: 11,5 1998: 10,9 1999: 9,9 1999 2000 leden 10,5 9,5 únor 10,4 9,4 březen 10,2 9,3 duben 10,1 9,2 květen 10,0 9,2 červen 10,0 9,1 červenec 9,9 9,1 srpen 9,9 9,0 září 9,8 říjen 9,7 listopad 9,6 prosinec 9,6DEFICIT ROZPOČTU ZEMÍ EMU (v procentech HDP): 1997 2,6 1998 2,1 1999 1,3

Pevné kursy měn zemí Evropské měnové unie k euru:-----DEM
1.95583FRF 6.55957ITL 1936.27NLG 2.20371BEF 40.3399LUF 40.3399IEP 0.787564ESP
166.386PTE 200.482ATS 13.7603FIM 5.94573

"Platební systémy zemí kandidujících na členství v EU", tzv. Modrá kniha, včetně statistických údajů o těchto 11 zemích viz:

http://www.cnb.cz/vseobinf/pdf/blue_book.pdf
<http://www.ecb.int/pub/pdf/paysys99appl.pdf>

Úroveň plnění maastrichtských kritérií Českou republikou:-----
kritérium 1995 1996 1997 1998meziroční míra inflace (konec období v %) 7,9 8,6 10 6,8deficit
státníhorozpočtu (% HDP) 0,5 -0,1 -1 -1,7státní dluh (% HDP) 11,4 10,1 10,5 11,8dlouhodobéúrokové
sazby (konec období;%) 10,7 11 14,5 8,3

Úroveň plnění maastrichtských kritérií v roce 1998 (1997): -----
/zdroj: LN, 10.2.1999; DPA, 22.4.1998/----- deficit státní
inflace SR dluh -----Kritérium -3 60 2,7 (v roce 1998)Belgie
-1,7 (-2,1) 118 (122,2) 0,9 (1,4) Británie -0,6 (-1,9) 52 (53,4) 1,4 (1,8) Dánsko 1,1 (0,7) 60 (65,1) 1,1
(1,9) Finsko 0,3 (-0,9) 54 (55,8) 1,3 (1,3) Francie -2,9 (-3,0) 58 (58,0) 0,7 (1,2) Irsko 1,1 (0,9) 60
(66,3) 2,7 (1,2) Itálie -2,5 (-2,7) 118 (121,6) 2,0 (1,8) Lucembursko 1,0 (1,7) 7 (6,7) 0,9 (1,4)
Německo -2,5 (-2,7) 61 (61,3) 0,7 (1,4) Nizozemí -1,6 (-1,4) 70 (72,1) 1,4 (1,8) Portugalsko -2,2 (-2,5)
60 (62) 2,2 (1,8)Rakousko -2,3 (-2,5) 65 (66,1) 0,7 (1,1) Řecko -2,2 (-4,0) 108 (108,7) 5,0 (5,2)
Španělsko -2,2 (-2,6) 67 (68,8) 1,9 (1,8) Švédsko 0,5 (-0,8) 74 (76,6) 0,5 (1,9) -----
-- dlouhodobá směnný úrok.míra kurs-----Kritérium 7,8 ano(v roce 1998)Belgie
5,7 anoBritánie 7,0 ne Dánsko 6,2 anoFinsko 5,9 anoFrancie 5,5 anoIrsko 6,2 anoItálie 6,7
anoLucembursko 5,6 anoNěmecko 5,6 anoNizozemí 5,5 anoPortugalsko 6,2 anoRakousko 5,6
anoŘecko 9,8 anoŠpanělsko 6,3 anoŠvédsko 6,5 ne

Vývoj:

11.-12.12.1992 - vrcholná schůzka ES v Edinburghu; mimo jiné: Dánsko dostalo výjimky z částí m.s.- nemusí se zapojit do hospodářské a měnové unie, nebude se podílet na obranné politice, nepřijme jednotné evropské občanství

29.10.1993 - mimořádná vrcholná schůzka ES projednala rámcové úkoly související s uvedením m.s. do praxe; členské státy se dohodly na sídlech společných evropských institucí

15.-16.prosince 1995 - Madridský summit EU přijal scénář přechodu na jednotnou měnu; dohoda o názvu euro.

18.března 1996 - Francie emitovala prvních 5000 mincí "euro" pro sběratele.

13.-14.dubna 1996 - Ministři financí EU se sešli v italské Veroně a rozhodly, že nižší jednotka eura se bude jmenovat cent.

16.října 1996 - Evropská komise schválila, že euro bude od 1. ledna 1999 jedinou platnou měnou; termín byl později posunut na 1. července 2002.

16.-17.6.1997 - na summitu v Amsterdamu uzavřena amsterdamská smlouva (podepsána 2.října), která nahradila maastrichtskou; obsahuje závazek vytvořit "prostor svobody, bezpečnosti a spravedlnosti", dohoda na právním statutu eura i na tom, jak budou vypadat kovové euro-mince; 17.června vydáno Nařízení o některých opatřeních souvisejících se zavedením eura č.1103/97/ES.

1.října 1997 - Toskánská města Fiesole a Pontassieve začala používat vedle italských lir na zkoušku také euro.

17.listopadu 1997 - Ministři hospodářství a financí EU se v Bruselu dohodli na tom, že bankovky a mince euro budou uvedeny do oběhu 1.ledna 2002.

30.12.1997 - Evropský komisař Karel Van Miert pro belgickou rozhlasovou stanici uvedl, že podle něj vstoupí k 1.lednu 1999 do EMU 11 členských zemí EU; nezařadil Řecko, Británii, Švédsko, Dánsko.

8.2.1998 - Jeden ze čtyř německých akademiků, kteří podali stížnost u ústavního soudu proti založení EMU v roce 1999, vzhledem k obcházení maastrichtských konvergenčních kritérií, oznámil, že soud jejich petici přijal. Cílem profesorů nazývaných "gangem čtyř" je posunout vznik měnové unie do doby, kdy budou členské země EU plnit dané normy a zajistí tak vznik stabilního eura.

9.2.1998 - list Frankfurter Allgemeine Zeitung otiskl požadavek 155 německých ekonomických odborníků, převážně profesorů vysokých škol na odklad eura.

27.2.1998 - členové EU odeslali do Bruselu hlášení o plnění maastrichtských konvergenčních kritérií - z předběžných výsledků vyplynulo, že EMU bude moci začít s 11 členskými zeměmi EU - vyjma Dánska, Řecka, Švédska a Velké Británie

* 25.3.1998 - Evropská komise doporučila, aby měnovou a hospodářskou unii v rámci EU založilo od 1.ledna 11 států - Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko a Španělsko; italský premiér Romano Prodi prohlásil, že odstoupí, pokud jeho země nedokáže splnit požadavky EMU

17.4.1998 - účast na EMU od 1.1.1999 potvrdil finský parlament

22.4.1998 - francouzské Národní shromáždění schválilo euro

23.4.1998 - německý Spolkový sněm schválil zavedení eura od 1.1.1999, 24.4.Spolková rada; Margaret Thatcherová podle katalánského tisku předpověděla zhroucení eura do tří let

2.5.1998 - EP schválil zavedení eura v 11 zemích (z 556 bylo 467 pro, 65 proti)

3.května 1998 - Na summitu v Bruselu vyhlášen vznik Evropské hospodářské a měnové unie (EMU) s 11 zeměmi, Wim Duisenberg jmenován guvernérem Evropské centrální banky (ECB).

30.6.1998 - oficiální vznik ECB, Frankfurt n.M.

1.ledna 1999 - Euro se začalo používat v obchodním a bankovním styku v 11 zemích EU (Británie, Dánsko a Švédsko odmítly vstoupit, Řecko nesplnilo konvergenční kritéria); stanoveny definitivní směnné kursy mezi eurem a národními měnami; Evropská centrální banka (ECB) začala uplatňovat jednotnou měnovou politiku; euro je právním nástupcem ecu.

4. ledna 1999 - Od tohoto data je euro jedinou měnou používanou ve všech mezibankovních transakcích; kurs eura k dolaru byl 1,1747 v Sydney.

4. listopadu 1999 - ECB zvýšila klíčovou úrokovou, tzv. refinanční, sazbu na 3,00 z dosavadních 2,5 procenta.

2. prosince 1999 - Kurs eura se poprvé ocitl pod hodnotou dolaru (euro = 0,9986 USD).

1. ledna 2000 - ECB převzala úlohy národních centrálních bank.

27. ledna 2000 - Euro se poprvé ocitlo pod paritou, tedy kurzem jedna ku jedné, vůči USD i na konci obchodování (0,97 USD); od svého zavedení v lednu 1999 euro ztratilo již více než šestnáct procent ze své počáteční hodnoty.

1. února 2000 - Euro spadlo vůči dolaru na dosavadní absolutní minimum 0,9660 USD.

3. února 2000 - ECB zvýšila klíčovou refinanční úrokovou sazbu o čtvrt procentního bodu na 3,25 procenta.

11. února 2000 - ECB ve své únorové zprávě "Eurosystém a rozšiřování EU" vznesla jednoznačný nárok na spolurozhodování při přijímání nových členů EU, přestože formálně není do tohoto procesu nijak zapojena.

22. února 2000 - Kurs eura se po delší době stabilizoval nad hodnotou dolaru, když v závěru obchodování činil 1,01 USD.

9. března 2000 - Řecko formálně požádalo Evropskou komisi, aby se mohlo od 1. ledna 2001 stát 12. členem EMU.

16. března 2000 - ECB zvýšila refinanční sazbu na 3,5 procenta z předchozích 3,25 procenta.

27. dubna 2000 - ECB zvýšila všechny své úrokové sazby o čtvrt procentního bodu; refinanční sazbu na 3,75 procenta z dosavadních 3,50 procenta, horní zápůjční sazbu na 4,75 procenta a dolní depozitní sazbu na 2,75 procenta; krátce po oznámení se kurs eura propadl na nový rekord 0,9139 USD.

3. května 2000 - Kurs eura zaznamenal další historické minimum, a to vůči několika hlavním světovým měnám současně; k dolaru činil 0,8986.

18. května 2000 - Evropský parlament podpořil žádost Řecka o vstup do EMU; schválil tak doporučení Evropské komise, která se na počátku května vyslovila pro to, aby se Řecko stalo 12. členem eurozóny.

8. června 2000 - ECB zvýšila všechny úrokové sazby o půl procentního bodu; refinanční sazba tak stoupla na 4,25 procenta, krajní zápůjční sazba na 5,25 a krajní depozitní sazba na 3,25 procenta.

14. července 2000 - Evropská komise zveřejnila seznam bank a bankovních federací, jež podezírá z kartelových dohod při nastavení poplatků za převod národní peněz v zemích EMU na euro (viz dokument v db euro s klíčovými slovy dokumenty, finance, EMU, banky, seznam).

3. srpna 2000 - ECB vyzvala k zásadnímu přepracování ekonomických indikátorů, s jejichž pomocí řídí měnovou politiku v zemích EMU.

4. srpna 2000 - Evropská komise (EK) poslala oficiální varování asi třicítce německých a nizozemských bank a bankovních asociací kvůli podezření na kartelovou dohodu při stanovování poplatků za směnu měn členských zemí EMU za euro; podobná varování zaslala EK v červenci 110 bankám a bankovním federacím v Belgii, Irsku, Finsku a Portugalsku.

31. srpna 2000 - ECB po šesté za posledních 10 měsíců zvýšila úrokové sazby, a to o čtvrt

procentního bodu; referenční sazbu na 4,5 procenta, krajní zápůjční sazbu na 5,5 a depozitní sazbu na 3,5 procenta.

6. září 2000 - Euro spadlo na nové historické minimum vůči dolaru i jenu, prodávalo se za 0,8834 za USD.

12. září 2000 - Předseda Evropské komise Romano Prodi vyzval v německém časopisu Stern centrální banky Evropy, Spojených států a Japonska k intervencím na devizových trzích s cílem podpořit klesající euro.

19. září 2000 - Euro spadlo na nové minimum 0,8477 USD, od svého zavedení v lednu 1999 ztratilo na dolar 28 procent své hodnoty.

22. září 2000 - ECB se svými protějšky v USA a Japonsku podnikla intervenci na světových devizových trzích na podporu kursu eura; euro se poprvé od 4. září dostalo nad hranici 0,9 USD.

28. září 2000 - Dánové v referendu odmítli vstup své země do EMU; proti euru hlasovalo 53,1 a pro euro 46,9 procenta voličů; účast v referendu činila 89,7 procenta.

5. října 2000 - ECB zvýšila své úrokové sazby o čtvrt procentního bodu: referenční sazbu na 4,75 procenta, krajní zápůjční sazbu na 5,75 a depozitní na 3,75 procenta.

18. října 2000 - Euro kleslo na nové minimum 0,8333 USD po té, co prezident ECB Duisenberg v britských Times (16.10.) hovořil o nepravděpodobnosti intervencí v době nepokojů na Blízkém východě.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)